

Sygn. akt II Cz 273/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny – Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Janusz Kasnowski (spr.)

Sędziowie: SO Barbara Jankowska - Kocon

SO Aurelia Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2014 roku, w Bydgoszczy na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela

S. K., reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego M. K.

przeciwko dłużnikowi

L. K.

o egzekucję świadczenia pieniężnego

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 19 marca 2014 roku, sygn. akt XII Co 1285/14

postanawia:

1/ oddalić zażalenie;

2/ zasądzić od wierzyciela S. K. na rzecz dłużnika L. K. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt II Cz 273/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 marca 2014 roku Sąd Rejonowy w Bydgoszczy zmienił postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B.H. G. z dnia 3 lutego 2014 roku w sprawie Kmp 53/13 w jego punkcie 1 (pierwszym) ten sposób, że kosztami egzekucyjnymi obciążył wierzyciela; uchylił postanowienie tego Komornika Sądowego w punkcie 3 (trzecim) i zasądził od wierzyciela S. K. na rzecz dłużnika L. K. kwotę 127 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że dłużnik złożył skargę na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. H. G. z dnia 3 lutego 2014 roku w sprawie Kmp 53/13 w zakresie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego i obciążenia nimi dłużnika, domagając się jego zmiany poprzez obciążenie wszelkimi kosztami wierzyciela w związku z niecelową egzekucją świadczeń alimentacyjnych oraz zasądzenia kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy stwierdził, że w postępowaniu egzekucyjnym zasadą jest ponoszenie kosztów przez dłużnika (art.770 kpc). Jednakże dłużnik ponosi tylko koszty niezbędne i celowe do przeprowadzenia egzekucji. Zgodnie z art. 43

ustawy z dnia 29.08.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. 2011.231.1376 ze zm.) za prowadzenie egzekucji i inne czynności wymienione w ustawie komornik pobiera opłaty egzekucyjne. Sąd Rejonowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie egzekucyjnej Kmp 53/13 wysokość opłaty określa art. 49 ust. 2 ukse stanowiący, iż w razie umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 k.p.c. komornik pobiera od dłużnika opłatę podstawową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostającego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Zgodnie zaś z art. 49 ust. 4 ukse w przypadku niecelowego wszczęcia egzekucji opłaty, o których mowa w ust. 2 uiszcza wierzyciel.

Sąd Rejonowy podkreślił, że ustawa co prawda nie wyjaśnia na czym polega niecelowe wszczęcie egzekucji, jednakże w myśl utrwalonej wykładni art. 770 k.p.c. z niecelowością mamy do czynienia wówczas, gdy dłużnik nie dał powodu do wszczęcia przeciwko niemu egzekucji. W ocenie Sądu I instancji z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 16 marca 2010 roku w sprawie VI RC 13/10 dłużnik zobowiązany był do płacenia alimentów w kwocie 400 zł miesięcznie (płatnych z góry). W dniu 19.08.2013 r. przedstawicielka ustawowa wierzyciela złożyła wniosek o wszczęcie egzekucji alimentów bieżących w wysokości 400 zł, począwszy od 01.09.2013 r. oraz zaległych za okres od 1 marca 2011 r. do 31 sierpnia 2013r. Jednak z analizy protokołu rozprawy z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie o sygn. X C 1857/13 toczącej się uprzednio przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy wynika, że przedstawicielka ustawowa wierzyciela oświadczyła, że w okresie od 01.03.2011 r. do 31.08.2013r. dłużnik spełniał swój obowiązek alimentacyjny. Zatem wobec dobrowolnego spełnienia przez dłużnika swojego obowiązku alimentacyjnego Sąd rejonowy uznał, że dłużnik nie dał powodu do wszczęcia egzekucji, a zatem nie może ponosić jej negatywnych konsekwencji. Jednocześnie Sąd Rejonowy wskazał, że obowiązek zapłaty kosztów egzekucyjnych obciąża wierzyciela, albowiem nie są to koszty tożsame z kosztami sądowymi należnymi Skarbowi Państwa, od uiszczenia których wierzyciel alimentacyjny zwolniony jest z mocy ustawy. O kosztach postępowania wywołanego wniesieniem skargi Sąd orzekł po myśli art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła przedstawicielka ustawowa wierzyciela S. K. i domagała się nieobciążania jej kosztami egzekucyjnymi w sprawie Kmp 53/13, a więc w istocie wniosła o oddalenie skargi dłużnika L. K..

Twierdziła, że jej oświadczenie złożone na rozprawie rozwodowej podyktowane było dojściem do porozumienia jej i dłużnika (byłego małżonka) oraz chęcią szybkiego otrzymania rozwodu. Jednak nie było mowy o obciążeniu wierzyciela kosztami egzekucyjnymi, sądowymi czy adwokackimi (zażalenie – k.31 i 32).

W odpowiedzi na zażalenia dłużnik L. K. wniósł o jego oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie znajduje uzasadnienia. Opłata wskazana w art. 49 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. 2011.231.1376 ze zm.) obciąża wierzyciela w każdym przypadku, gdy dochodzi do umorzenia przez komornika postępowania egzekucyjnego, którego wszczęcie okazało się niecelowe. Natomiast zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 770 k.p.c. dłużnik ponosi niezbędne koszty egzekucyjne tylko wówczas, gdy egzekucja była celowa (tj. zasadnie wszczęta).

Ustawodawca nie wyjaśnił jednak znaczenia określenia "niecelowe wszczęcie postępowania egzekucyjnego". W literaturze zwraca się jednak uwagę, że niecelowość egzekucji występuje wówczas, gdy dłużnik nie dał powodu do wszczęcia przeciwko niemu egzekucji ze względu na dobrowolną realizację obowiązku świadczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym (por. F. Zedler, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, t. 2, Toruń 1995, s. 49). W orzecznictwie sądów ugruntowany jest podobny pogląd, że – w przypadku alimentów - niecelowa jest egzekucja w sytuacji uprzednio dobrowolnego ich zaspokojenia w terminie i w wysokości określonej w tytule wykonawczym (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27.11.1986 r. w sprawie III CZP 40/86, OSNCP 1987, nr 5-6, poz. 71). Przesądając powyższą kwestię Sąd Najwyższy podkreślił również, iż zasada kosztów celowych została uwidoczniiona

w ścisłym związku z zasadą egzekucji efektywnej, tj. egzekucji przeprowadzonej w taki sposób, że doprowadza do zaspokojenia roszczenia wierzyciela w całości lub w części przy kosztach niezbędnych do uzyskania takiego celu. Bezcelowe powodowanie kosztów lub ich powiększenie przeczą tej zasadzie; taki stan jest z reguły konsekwencją nieliczenia się z ekonomią czynności oraz racjonalnością postępowania (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28.02.1995r. w sprawie III CZP 20/95, OSNC 1995, nr 5, poz. 83).

Powracając na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że skoro z protokołu rozprawy z dnia 28.01.2014r. w sprawie o sygn.. X C 1857/13 rozpoznanej w Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy wynikało, iż M. K. (matka wierzyciela) przyznała, że mąż (tu dłużnik) wywiązywał się z nałożonego na niego obowiązku alimentacyjnego, to Sąd Rejonowy miał uzasadnione podstawy do uznania, iż wszczęcie i prowadzenie egzekucji alimentów wobec dłużnika nie było celowe. Dlatego też zasadnie dokonał zmiany postanowienia komornika sądowego, które opisał w swoim postanowieniu.

Okoliczności, jakie skarżąca podnosi w zażaleniu nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie, albowiem wzajemne ustalenia stron poczynione w sprawie rozwodowej i dotyczące kosztów sądowych pozostają bez wpływu na ocenę samej celowości wszczęcia egzekucji wobec dłużnika. Jeżeli wierzyciel, a w istocie jego przedstawicielka ustawowa (matka) zdecydowała się na złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji mając świadomość, iż w rzeczywistości dłużnik wywiązuje się z obowiązku alimentacyjnego, to winna mieć również świadomość konsekwencji takiego postępowania. Nie sposób uznać za właściwe obciążenie dłużnika kosztami niesłusznie wszczętej wobec niego egzekucji.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił zażalenie na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c. Po myśli art.98 § 1 i 3 kpc w związku z art.108 § 1 k.p.c. i art.13 § 2 kpc Sąd Okręgowy zasądził od wierzyciela na rzecz dłużnika kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, których wysokość ustalił zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 8 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Min. Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).